

агропереробки та машинобудування. Крім цього, жорстка фіскальна політика є ключовою для довгострокової здатності реагувати на майбутні потрясіння [4].

Отже, торговельний конфлікт між США та Китай є не циклічним, а радше структурним явищем з довгостроковими наслідками. Для України як відкритої економіки з високою часткою сировинного експорту та значною залежністю від глобального ринку наслідки цього протистояння є відчутними та неоднозначними. Національна економіка постраждає від цінових коливань, але може отримати нові стратегічні можливості інтеграції у виробничі ланцюги. Необхідна активна державна політика залучення інвестицій, інтеграції в європейські виробничі мережі та розвиток логістики.

За всіх трьох можливих сценаріїв розвитку конфлікту – від крихкого перемир'я до ескалації – Україні необхідно мінімізувати вразливість сировинної моделі, стимулювати експорт продукції з високою доданою вартістю та проводити послідовну політику залучення інвестицій. Ключовими залишаються розвиток логістичної інфраструктури, участь у європейських і азійських виробничих мережах та адаптація до нових міжнародних стандартів.

Таким чином, хоча торговельний конфлікт США–Китай створює короткострокові ризики для української економіки, він також формує вікно можливостей для післявоєнної індустріалізації, модернізації та стратегічної адаптації України в глобальній економіці.

Список використаних джерел:

1. Крупська Л. П. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна. – Харків : «Ранок», 2019.
2. Якобчук В. П., Богоявленская Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : «Центр учб. літ.», 2015.
3. На L. US-China Trade Tensions 2025: Three Likely Outcomes Amid Shifting Dynamics / Lan Ha // Euromonitor International. URL: <https://www.euromonitor.com/article/us-china-trade-tensions-2025-three-likely-outcomes-amid-shifting-dynamics>.
4. OECD (2025), OECD Economic Outlook, Interim Report September 2025: Finding the Right Balance in Uncertain Times, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/67b10c01-en>.
5. October 2025 crude steel production // worldsteel.org. URL: <https://worldsteel.org/media/press-releases/2025/october-2025-crude-steel-production/>.
6. SDG Progress report 2025 // Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/26c46645-5ff0-4343-8c91-e5cb6655589b/content/CD5832EN.html>.

Головко Є. С.
ліцей №280 м. Києва,
учениця 11 класу,
вихованка відділення економіки
секції «Макроекономіка та економічна політика»
Київської МАН
Науковий керівник: к.е.н., доц. Підопригора Л.А.

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СПОЖИВАННЯ І ЗАОЩАДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Сучасну економіку неможливо уявити без економічної поведінки населення. Вона визначає структуру попиту, обсяги заощаджень, рівень інвестиційної активності та динаміку економічного зростання. Процеси споживання та заощадження відображають взаємодію між індивідуальними фінансовими рішеннями та макроекономічними умовами. На сьогоднішній день у світі присутня економічна нестабільність, зростає інфляція, існує високий рівень ризиків, тому важливо розуміти фактори, які впливають на фінансову поведінку населення.

Споживання формує попит на товари та послуги, спонукає до розвитку виробництва і гарантує зайнятість. Існує багато різних причин, що впливають на цей процес (рівень доходу, розмір податків і трансфертних витрат, наявність або відсутність заборгованості у споживачів і т.д.), проте основна причина – рівень наявного доходу [1].

Заощадження є фінансовим ресурсом для інвестування у виробничі та інноваційні проекти. Безумовно, рівень заощаджень має вагомий вплив на фінансову стабільність домогосподарств. У цьому процесі важливі відсоткові ставки (заохочують до зберігання грошей у банках), довіра до банківських систем (люди впевнені, що їхні кошти у безпеці) та можливість альтернативних інвестицій (можна обрати варіант, який здатен забезпечити більший дохід чи надійність). Інфляція теж має вплив, оскільки при високому її рівні зменшується вартість заощаджень [2].

У практичній частині нашого дослідження було оглянуто та проаналізовано два банки: ПриватБанк та Банк Львів (Депозит «Вільна земля») із вкладанням 200 000 гривень на визначений термін – 1 рік. У кінцевому результаті були отримані різні відсоткові ставки: у першому банку сума збільшилась на 13,5% (+21 735 грн), у другому – 15,5% (+24 955 грн). Аналіз даних дозволяє зробити такі висновки: ПриватБанк є державною установою, тому помітна більша довіра з боку громадян, окрім того, він гарантує стабільність. Другий банк є менш популярним та масштабним, хоча має високу репутацію. Банк Львів потенційно може мати вищі ризики та піддаватись до економічних коливань.

Далі нами було проаналізовано можливість купівлі нерухомості на отриманий дохід:

1). Квартира у районному центрі у Кривому Розі. Вартість орієнтовно складає 200 000 грн. Оренда на місяць коштує 4 000 грн. Річний дохід від оренди можна отримати 48 000 грн. Після сплати ПДФО (податок на доходи фізичних осіб – 18%) та військового збору (1,5%) загальна сума податків являє собою 9 360 грн. Отже, чистий дохід за рік – 38 640 грн (48 000 – 9 360 грн).

2) Квартира в Одесі. Вартість – близько 200 000 гривень. Місячна оренда становить 6 000 грн, річний дохід оренди – 72 000 грн. ПДФО та військовий збір складають загальну суму 14 040 грн. Чистий річний прибуток являє собою 57 960 грн (72 000 – 14 040 грн).

Проведемо оцінку ризиків. У першому варіанті малі ризики сезонності, існує стабільність; мінусом є повільне зростання цін на нерухомість. У другому варіанті вищий орендний дохід, присутня перспектива зростання вартості нерухомості. Недоліки: залежність від сезону та вищий ризик пошуку стабільних орендаторів. Вибір залежить від пріоритетів. Якщо основною ціллю є максимальний дохід та інвестор готовий піти на ризики, то доцільним варіантом є Одеса. Якщо ж важлива стабільність із мінімальними ризиками, то кращим обрати Кривий Ріг.

Таким чином з'ясовано, що економічна поведінка домогосподарств залежить від певних факторів, таких як рівень доходів, схильність до ризиків чи до стабільності, довіра до фінансових установ. Перераховані причини визначають, яку частку доходу люди спрямовують на споживання, а яку на заощадження.

Заощадження є дієвим інструментом для накопичення коштів тоді, коли обирають перевірені банки з оптимальним співвідношенням відсоткової ставки та умов нарахування. Фінансова грамотність та обізнаність є провідними чинниками, що визначають ефективність заощаджень. Якщо розуміти економічні фактори та вміти аналізувати фінансову ситуацію, то це забезпечить ефективному управлінню заощадженнями.

Список використаних джерел:

1. Небава М.І. Теорія макроекономіки – розділ 5 // [posibnyky.vntu.edu.ua](https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/14nebava_teoriya_makroekonomiki/5.htm). URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/14nebava_teoriya_makroekonomiki/5.htm (дата звернення: 02.12.2025).
2. Фактори споживання та заощадження, що не залежать від доходу // Studfiles. URL: <https://studfile.net/preview/5392785/page:19/> (дата звернення: 02.12.2025).